GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 91.

W Niedzielę Dnia 13 Listopada 1808.

Z Wiednia d. 5. Listopada.

D. 1 Listopada przed południem raczył J. Cesarzowiczowska Mość, Jeneralissimus Arcy Xżę Karol, obeyrzec 6 batalionow odwodowych miasta stołecznego Wiednia, które uszykowane na placu przed miastem zostały, dla okazania zręczności swoiey w robieniu bronią. Nazaiutrz napisał Arcy Xżę Jmć Jeneralissimus następuiący list do Arcy Xiążęcia Jmć Maxymiliana rządzącego się urządzeniem odwodowych batalionow w niższey Austryi:

Do Jego Królewiczowskiey Mci Arcy Xcia Maxymiliana, Feldmarszałka porucznika.

Dziękuię W. Królewiczowskiey Mci, iż podałeś mi sposobność bycia świadkiem patryotycznych usiłowań, z iakiemi obywatele Austryi wszelkich klas sposobią się do obrony kochaney oyczyzny. Widziałem z ukontentowaniem szybki ich postęp w robieniu bronią, i przekonałem się razem czego Austrya od wiernych swoich synow spodziewać się może, gdy w przypadku niebezpieczeństwa połączą się z temi, którzy z powołania swego przeznaczonemi są do obrony oyczyzny. Przyiemny to prawdziwie widok patrzeć na dobry i szlachetny lud, który znaiąc swoie znaczenie i siłę iednoczy się dla utrzymania niepodległości i szczęśliwego swoiego rządu pod panowaniem słodkiego i sprawiedliwego Monarchy. Nie mogę wstrzymać się, ażebym Szacownym obywatelom, których widziałem wczoray zgromadzonych dla odprawienia woyskowych ćwiczeń, nie wyraził z tego względu moiey wdzięczności, i przez kogoż mogę to lepiey uczynić, jak przez tego, którego gorliwość i patryotyczna czynność przyłożyła się do powiększenia narodowey naszey siły? Proszę więc W. Królewiczowskiey Mci, abyś wszystkie odwodowe bataliony miasta Wiednia zapewnił o moim ukontentowaniu, szacunku i przychylności, którą im przy każdem wydarzeniu stwierdzać się będę okazując.

Arcy Xżę Karol Jeneralissim.

W Wiedniu d. 2 Listopada 1808.

J. C. K. Mość raczył aktualnego Sekretarza nadworney C. K. Kamery, Jana Braun, przez wzgląd na wieloletnią iego służbę i pilność, wynieść nayłaskawiey na aktualnego nadwornego radcę przy teyże Kamerze.

D. 14 Paździerpika umarł w Wiedniu w blisko 81 lat życia na nerwową chorobę Fer-

dynand Leber, C. K. radca i nadworny chirurg, doktor chirurgii i od 47 lat publiczny professor tey nauki przy tuteyszey szkole główney.

Indzynier Witsch podał uczone swoie pisemko względem zrobienia urodzaynemi Węgierskich piaskow, jenerallissimowi Arcy Xciu Karolowi, który zaszczycił go z tego powodu następuiącym biletem:

" Dziękuię WPanu za udzielone mi pismo o zrobieniu urodzaynemi Węgierskich piaskow. Naypięknieyszą bezwątpienia iest to zdobyczą, którą ludzki przemysł nad ziemią odnosi. Oby tak użyteczny zapał rozszerzył się w całym narodzie! Zostaię przychylnym WPana *Karol.* „

Witsch oświadczył oraz, iż każdemu gruntowemu posiadaczowi, którego niwy przysypie piasek, da oprócz krótkiey w iego pisemku umieszczoney, obszerną informacyą względem zrobienia urodzaynemi piaskow.

Z Peterzburga d. 12. *Października,*

Z Szwedzkiey strony czyniono, iak mowią, kilka razy propozycye względem zawieszenia oręża, ale z Rossyyskiey strony zawsze odrzucane były.

Amerykański okręt Salem, Kapitana Stedman, który, iak wiadomo, odebrał w Kopenhadze napomnienie, aby do Ameryki powrocił, wśliznął się pomimo tego na Bałtyckie morze i tu przybył. Na przełożenie więc Duńskiego ministra iest tu iako podeyrzany zatrzymany.

Za 14 dni spodziewamy się tu na powrot Nayiaśnieyszego Imperatora z Erfurtu.

Dworska nasza gazeta zawiera następuiące doniesienia z Finlandyi:

D. 16 Września zostawała głowna kwatera w Gamle Karleby, d. 17 przeniosła się do Ny-Karleby, a d 18 do Wasa. Nieustraszony jenerał poczyniwszy potrzebne rozporządzenia w woysku północney części kraiu, przybył do Wasa, dla zbliżenia się do Abo.

D. 16 Września odebrano od Jenerała porucznika, Xcia Bagration, wiadomość, iż nieprzyiaciel w 6000 regularnego woyska, którego większa część składała się z regimentow gwardyi, reszta z milicyi, pod dowodztwem Jenerała adjutanta Boye wylądował przy Helsing. D. 15 uderzyły na te woyska dwa bataliony regimentow Newskiego i Pernauskiego pod dowodztwem Jenerała porucznika Baggehufwudt i przymusiły ie do cofnienia się do Chimois. D. 16 nadciągnął tam jenerał Xżę Bagration z pierwszym regimentem strzelcow i batalionem Lipawskiego regimentu, ściągnął ieszcze do siebie połocki regiment, uderzył na nieprzyiaciela, pobił go zupełnie, o 20 wiorst ścigał i nie poprzestał go gonić, chociaż wieś Helsing i inne gmachy ogień pożerał, aż do samych statkow. Oprocz znaczney straty, którą nieprzyiaciel w zabitych poniosł, zabraliśmy w niewolą 15 sztabowych officerow, około 300 żołnierzy, 4 polowe i iedno mnieysze działo, 22 prochowych wozow, wiele ammunicyi i większą część bagażow. Reszta woysk nieprzyiacielskich z wielką iednak stratą uciekła na okręty. W trzech dniowych tych żywych potyczkach utraciliśmy w zabitych i ranionych 20 officerow sztabowych i niższych i około 300 żołnierzy.

Gdy dowodzącemu przy Lokolax nieprzyiacielskiemu Jenerałowi majorowi Lantingshausen odebrał Król dowodztwo za to, że się dał pobić, postanowił nieprzyiaciel przy powtornem tem wylądowaniu koniecznie się na lądzie utrzymać. Szwedzi bili się przeto z wielką rozpaczą: Jenerał Boye prowadził sam kilkokrotnie woyska do boiu, ale zawsze był

pobity i wszędzie znaczną w ludziach stratę poniosł.

Naczelny Jenerał, Hrabia Buxhewden, doniosł Nayiaśnieyszemu Imperatorowi, iż udzielona nayłaskawiey trzecia część żołdu będącym przy oblężeniu Sweaborga officerom sztabu i niższym, iako też wyznaczona żołnierzom po 1 rublu nadgroda, rozesłana iuż regimentom została, a te rozdały ią znowu pomiędzy woyskowych, którym była przeznaczona.

Jenerał adjutant Xżę Dólgoruki doniosł pod d. 31 Sierpnia, iż stoiąca niedaleko wsi Cno milicya z Pilis, poniosszy wielką stratę przy obronie Taiwola, zaczęła się do domow rozchodzić. Od stoiących przy Taiwola regularnych woysk, i milicyi przychodzą codziennie zbiegi.

D. 2 Września nadszedł rapport, iż Jenerał Xżę Dólgorukow nie mogąc dla choroby dowodzić powierzonem iego rozkazom oddziałem, oddał nad nim dowodztwo Jenerał: majorowi Arszeniew, który uwiadomiaiąc Jenerała Tuczkowa o odebraniu dowodztwa nad tym oddziałem, opisał mu razem mieyscowe iego rozłożenie, i zrobił uwagę, iż dla szczupłey iego liczby (nie liczy bowiem iak 4200 ludzi) sądzi bydź trudną rzeczą, żeby się mogł z iego korpusem złączyć; lecz posłał mu Tuczkow wyraźny rozkaz, aby stosownie do ogólnego planu, starał się iak nayprędzey z nim złączyć. Tymczasem polepszyło się Xciu Dólgorukow cokolwiek i obiął nazad dowodztwo. Rozkazał natychmiast swey przedniey straży osadzić Taiwola, a sam resztą woyska postąpił naprzod. Uszedł w iednym dniu przeszło 50 wiorst i wysłał razem 4 armatne łodzie z rozkazem, aby do Meloniemy popłynęły. Tym sposobem postępuiąc Xżę Dólgorukow coraz daley naprzod, zaiął d. 16 Września Bustawest. Za zbliżeniem się przedniey straży, pod Jenerałem majorem Arszniew, cofnęły się nieprzyiacielskie czaty przy Meloniemy znaywiększym pospiechem.

D. 16 osadził Xżę Dólgorukow Janowirła, gdzie przedziela go od nieprzyiaciela 120 sążni szeroka odnoga morska. Rozkazał spuścić na wodę wielkie łodzie, osadził ie naylepszemi strzelcami. Potem rozkazał kilka chałup rozebrać, porobić z nich szybko tratwy i tak w oczach nieprzyiaciela woyska przeprawił, kazawszy pierwey dla ich zasłony nad brzegiem batterye usypać. Jazda przepłynęła wpław. Tym sposobem przeprawił się w krotkim czasie z całą przednią strażą za odnogę, czemu nie mogł się nieprzyiaciel w cale sprzeciwić. Przednia nasza straż opanowała wieś Rissolorando, postąpiła cokolwiek naprzod, porobiła w lesie zasieki i stanęła za niemi. Nieprzyiaciel opuścił z pospiechem w tymże czasie mocne i prawie niezwyciężone swoie stanowisko przy Taiwola (stanowisko to przedziela od Kuopio odnoga morska 7 wiorst szeroka) i cofnął się do Kessurillo.

D. 18 Września nadeszło od Jenerała porucznika Tuczkowa doniesienie, że po opuszczeniu przez nieprzyiaciela stanowiska przy Taiwola, nie natrafiono d. 17 przy rozpoznawaniu tylko na czaty nieprzyiacielskie, które natychmiast spędzono. Dwie kompanie posłane zostały na łodziach do Karelieny dla zapewnienia kommunikacyi z Xciem Dólgorukow. W tymże czasie przewiozł się korpus Jenerała Tuczkowa do Taiwola i złączył się tam z oddziałem Jenerała Xcia Dólgorukow, którego szybkiemu poruszeniu przypisać iedynie należy to połączenie, za pomocą którego cały korpus przykładać się teraz będzie do wykonania głownego planu działań.

✕

Z Kopenhagi d. 22. Października.

Dzisieysza gazeta rządowa zawiera następuiący rapport Komandera Krieger, dowodzcy wiosłowey flotyli, do admiralicyi:

" Wczoray d. 20 o godzinie 12 w południe przybyłem z wiosłową flotylą do Dragoe, i dowiedziałem się, że przybyły nieprzyiacielski konwoy wszedł do Malmoe, i że stoiące pod Szwedzkim brzegiem okręty zasłaniane są od wiosłowey Szwedzkiey flotyli. Jeden liniiowy okręt Angielski znaydował się w zatoce i płynął do Malmoe. Postanowiłem zatem uderzyć na ten okręt, a potem starać się spalić uwięzły na piasku nieprzyiacielski okręt. Gdy rzeczony liniiowy okręt postrzegł, iż oderznięty jest przez wiosłową flotylę od Malmoe i nie mogąc uniknąć bitwy, obrocił się ku południowi. Wiosłowa flotyla ścigała go aż do godziny 4 po południu, o którym czasie przymuszony był dla skały przy Falsterboe odwrocić się, poczem nastąpiła walka, która aż do godziny w pół do siodmy trwała. Ciemna noc niepozwoliła mi dłużey walczyć; zgromadziłem zatem flotylę i popłynąłem do Dragoe, gdzie o godzinie 11 w nocy przybyłem. Tu dowiedziałem się, że Szwedzi sami zapalili okręt, który uwiązł na piasku. Nieprzyiacielski liniiowy okręt ucierpiał bezwątpienia wiele. Flotyla miała 28 zabitych, 36 ranionych ludzi; pomiędzy ostatniemi Porucznicy Kierner i Gedde dali dowody niepospolitey odwagi. Okazana gorliwość wszystkich officerow i ludu w służbie J. K. Mci i dla honoru bandery przechodzi moie zalecenie.,,

Jeden z ocznych świadkow zapewnia, iż bandera powyższego liniiowego okrętu ustrzelona została, lecz zaraz zawdziano inną. Nieprzyiacielski ten okręt dawał z dział swoich karabinowemi kulami i śrotem do naszych szalup ognia. Flotyla nasza liczyła 20 kilka szalup, ale nie wszystkie znaydowały się w ogniu. O pół mile stoiąca Szwedzka flotyla nie mieszała się w cale do tey bitwy.

Przez Korsarza Kapitana Belman z Tönningi, który przyprowadził tam znowu dwie bogate zdobycze, dowiedzieliśmy się, iż przy Helgoland znayduie się 1 fregata Angielska, 3 brygi i 2 armatne łodzie i około 40 statkow maiących stamtąd brać ładunek. Jeden bryg i 2 łodzie wysłane zostały na Wezerę.

Pod d. 14 wyszedł rozkaz, iż każdy podróżny powinien bydź w paszporcie opisany.

Powiezieni stąd do Helsingeru Angielscy jeńcy, w liczbie przeszło 50, odesłanemi stamtąd zostali do admiralskiego Angielskiego okrętu.

Okręty, które Hiszpanie przy swey ucieczce z Aarhuces zabrali, powrociły iuż powiększey części.

Okręt pod banderą pokoiową przywiozł d. 20 do Helsingeru znakomitego Szweda, którego mienią bydź Hrabią Rosen. Udał on się zaraz do kommendanta Helsingeru.

Rossyyski Szambelan Alopeus poiechał onegday za Krolem do Gisselfeldt, dla oddania mu od swoiego Monarchy orderu S. Jędrzeia.

U iednego z tuteyszych rzeźnikow dostać można za pozwoleniem rządu końskiego mięsa funt po 3 szel.

Otworzona tu i zaraz uskuteczniona została znaczna dla rządu pożyczka.

Z Wittoria d. 12. Października.

D. 5 b. m. Król Jozef wyiechał z głownym swoim sztabem z Wittoria i udał się do Arminon, gdzie stoi Marszałek Bessieres z całem korpusem swoim. Tego samego dnia udał się J. K. Mość w towarzystwie tego marszał-

ka i Majora jenerała Jourdan na czele dwoch dywizyy na drogę między Miranda i Bilbao, chcąc przekonać się o siłach, które nieprzyiaciel mieć może w tych okolicach, i niepostrzegłszy nawet stanął w Ordona.

Nazaiutrz posłał mocny oddział ku Bilbao. Oddział ten nie znalazłszy nigdzie nieprzyiaciela, zapewnił kommunikacyą między korpusem Marszałka Bessieres i dywizyą Jenerała Merlin, którego Marszałek Ney zostawił w Bilbao.

Zasłoniwszy tym sposobem wielki gościniec między Miranda i Bilbao, powrocił Król d. 7 z głownym sztabem do Wittoria, gdzie dotąd znayduie się głowna kwaters całego w Hiszpanii Francuzkiego woyska. Wszystko iest w spokoyności; woyska stoią w swych stanowiskach. Nieprzyiaciel nigdzie się nie pokazuie. Marszałek Bessieres ukończywszy rozpoznawanie, założył d. 12 głowną swą kwaterę w Puebla, o milę od Arminon, skąd d. 5 był wyiechał.

Marszałek Ney zaymuie z częścią swoiego korpusu Trevino, stołeczne miasto prowincyi tego nazwiska, ażeby mogł odwrocić zamysły Jenerała Castanbios, ieżeliby iakie miał, gdyż ma się znaydować w okolicach Logrono.

Jenerałowie Boret i Lasalle zaymuią zawsze brzegi rzeki Ebro z dywizyą piechoty i dywizyą jazdy. Głowna ich kwatera znayduie się w Miranda.

Woysko niecierpliwie oczekuie boiu. Deszcz pada od kilku dni; iednak znosi tę przykrość mężnie w nadziei, iż stan iego polepszy się przez zwycięztwo.

Wczorayszа gazeta nasza zawiera następuiący urzędowy rapport o działaniach woysk Francuzkich od ich połączenia się nad rzeką Ebro aż do dnia dzisieyszego:

"Po zaszłych w Lipcu w Andaluzyi zdarzeniach, udał się Król do Burgos, gdzie zgromadziły się oba korpusy pod rozkazami Marszałkow Bessieres i Moncey. Odmiana ta stanowiska woyskowego nie nastąpiła wcale z powodu poruszeń nieprzyiaciela, który nigdy nie dotrzymał placu woyskom naszem, ani się w polu śmiał pokazać, ale z przyczyn politycznych, których każdy posiadaiący zdrowy rozsądek domyslać się może. Zniszczone tym sposobem zostały wszelkie usiłowanie, które Anglicy czynili dla zaburzenia prowincyy Ebry i Burgos. Duch buntu wcale się tam nie odezwał; utrzymano wolną kommunikacyą z Francyą; woysko wypoczęło i urządziło się; pobiło wszędzie nieprzyiaciela, gdzie tylko się pokazał; odebrało posiłki z Francyi; zniszczyło przez dobre się sprawowanie i ciągłą pomyślność potwarze, które nieprzyiaciel ustawicznie rozsiewał po prowincyach, które zaymowało, a których mieszkańcy zawsze byli głuchemi na podniecania Anglikow.

D. 12 Sierpnia Jenerał dywizyi Merlin odebrał rozkaz udania się do Bilbao z 43 i 51szym regimentem liniiowym i 26tym strzelcow. Anglicy wysadzili tam cokolwiek woyska, ammunicyą woienną i wiele pism buntowniczych. Miasto zostawało w ręku powstańcow, których większa część przybyła przez góry St. Ander, a reszta z pobliskich okolic. Buntownicy ci pobici zupełnie zostali; 1200 poległo ich na placu, a reszta poszła w rozsypkę, zostawiwszy artyleryą i wszystkie bagaże. Angielscy officerowie byli naypierwszemi, którzy uciekli; nie wszyscy iednak potrafili zdążyć na statki, które ich czekały, dla zawiezienia do Portugalii. Schwytano także w tłoku 12 mnichow, którzy ciągnęli iedno działo. Jenerał Merlin wszedł do miasta i

przywrócił tam spokojność. Admirał Massaredo, minister morski posłany był do Bilbao, zwołał prowincyonalną juntę i był kontent z dobrego ducha deputowanych i z rezolucyy iakie postanowili. W tey samey chwili, kiedy zniszczone zostały z machy powstańców na prawem skrzydle woyska, udał się nieprzyiaciel na lewe skrzydło o 50 mil do Tudela. Jenerał Lefebvre poszedł z 300 ułanow Polskich i dwiema działami na rozpoznanie nieprzyiaciela. Natrafił na iego przednią straż, składaiącą się z 6 do 7000 ludzi, poraził pierwsze iey hufce, zabrał kilka set ludzi w niewolą i dwa działa.

" Król rozkazał Marsz; Moncey uderzyć na nieprzyiaciela i zaiąć Tudela. J. K. Mość poszedł osobiście z odwodem przeciw temu mieyscu; Marszałek Jourdan, major jenerał, i Jenerał Belliard, naczelnik głownego sztabu, towarzyszyli J. K. Mci. Nieprzyiaciel miał w Tudela 20,000 ludzi; lecz nie czekał Marszałka Moncey, który wszedł do tego miasta d. 31 Sierpnia, rozproszywszy tylną straż nieprzyiaciela, ścigał go aż do bram Saragosy. W czasie tych poruszeń środek woyska nigdy nie widział niepzyiaciela, którego nayodważnieysze korpusy nie śmiały zbliżyć się do Burgos. Z tem wszystkim w górach St. Ander, nie daleko morza na prawem skrzydle woyska, czyniono nowe poruszenia. Jenerał Bleck połączył swe woyska i kazał d. 20 Września na Bilbao uderzyć. Marszałek Ney wyruszył przeciw niemu z 4 regimentami: 10,000 powstańcow zostało porażonemi i uciekli w niedostępne góry, będąc przez 2 dni ściganemi. Od tey rozprawy Jenerał Merlin zostaie w Bilbao z korpusem woyska, a Marszałek Ney wrocił do dawnego stanowiska. Nieprzyiaciel nieśmieiąc postąpić z przodu przeciw woysku, nieodstępował od swego planu obeyścia go, i tym końcem czyniąc z boku poruszenia, udał się na prawe skrzydło woyska do Sanguess; lecz odparty został i Pułkownik Chopin zabrał mu 2 działa.

" Na lewem skrzydle Jenerał Bleck zgromadził w gorach 25 do 30,000 ludzi i zabierał się na nowo uderzyć na Bilbao. Znaydował się iuż o dwie tylko mile od tego miasta, gdy Król dowiedziawszy się o iego zamysłach, rozkazał Marszałkowi Bessieres udać się do Orduna z dwiema dywizyami Jenerałow Mouton i Merle; przybył tam d. 5 w nocy. Król i głowny iego sztab znaydował się w środku tych dywizyy. Woyska ożywione były nayleprzym duchem i spodziewały się spotkać z nieprzyiacielem. Gdyby powstańcy byli w swych zamysłach stałemi, byłaby nastąpiła bitwa, którey wypadek nie byłby pewnie wątpliwy; lecz dowiedziawszy się o zbliżeniu Francuzow, cofnęli się nagle w góry. Wszystko każe się domyślać, iż powstańcy odstąpią nakoniec swego zamysłu oskrzydlenia naszego stanowiska. Już im się trzy razy nie udało, i nie mogą spodziewać się bydź czwarty raz szczęśliwszemi, zwłaszcza, gdy przychodzące z Francyi woyska zasłaniaią z bokow nasze stanowisko. Muszą więc skłonić się do wydania formalney bitwy i zmierzyć się z Francuzami na rowninie, albo raczey, co iest dogodnieyszem dla prawdziwego interessu narodu Hiszpańskiego, żałować swoiego błędu i obrocić swoy oręż przeciw prawdziwemu Hiszpanii nieprzyiacielowi. Jakoż nayoświeceńsza część narodu uznaie iuż dobrodzieystwa nowey konstytucyi i nie omieszka zapewne oświadczyć swoiego w tey mierze zdania, od czego ią dotąd strach tylko wstrzymuie.

" Trzydziesty szosty regiment liniiowy, regiment granadyerow, regiment lekkiey iazdy, 3 bataliony woltyżerow Królewskich, i

3 regimenta Niemieckie wkroczyły już do Hiszpanii. Dywizya Jenerała Sebastianiego, licząca 15 000 ludzi, przybyła do Bajony, gdzie przybędzie jeszcze od 20 do 30 b. m. 100,000 woyska. Mieszkańcy wiernych naszych prowincyy widzą z pociechą zbliżającą się chwilę, w którey postąpią woyska naprzod i przywrócą pożądaną spokoyność w Hiszpanii. Dobrzy mieszkańcy Hiszpanii poznaią niezadługo osobisty charakter Króla i ogromne iego siły, których użyć może, a których wszelako nie użyie tylko dla przywrocenia pokoiu.,,

Z Bajony d. 15. Października.

Przybył tu Marszałek Lefebvre, Xżę Gdański. Dowodzić on ma korpusem przeciw Saragosy. Liczny park artyleryi i wiele officerow indzynierow znaydować się będzie w iego korpusie, który składać się ma po większey części z kontyngensow W. Xcia Badeńskiego, Xcia Prymasa, Xcia Nassau i Krola Hollenderskiego.

Podług doniesień z Madrytu, panuie w tem mieście ciągle naywiększy nieład. Na juncie, która odprawiła się tam d. 26 Września, tak wielka panowała niezgoda, iż pobito się: ludzie spokoyni, którzy mowili za pokoiem, zostali aresztowanemi. Wszystkie więzienia tego miasta są zapełnione; część młodych zakonnikow i studenci nie chcieli poyść do woyska, iednem słowem naywiększe tam zamieszanie panuie.

Członki junty Sewilskiey przybrały Xiążęcy tytuł. Ogółem postrzegaią pomiędzy pierwszemi sprawcami powstania wiele ludzi, którzy żadnego znaczenia w Hiszpanii niemieli, i chcą go w domowey nabydź woynie.

O stanowiskach Hiszpanow mamy następujące doniesienia; Palafox stoi z swem korpusem w Tanquela, Clama w Tudela, Castanhios w Soisa, la Penna w Agneda, a Bleck w gorach za Bilbao.

Podług prywatnych listow, Margrabia de la Romana miał wysiąśdź z swem woyskiem do St. Ander.

Z Paryża d. 24. Października.

Wczoray wyiechał stąd do Hiszpanii Xżę Neufszatelski, major jenerał woyska. J. C. K. Mość wyiedzie między 28 i 30 b. m. do Bajony; towarzyszy mu Nayiaśnieysza Cesarzowa i mieszkać będzie w zamku Marrac. Marszałek Massena obeymie także dowodztwo w Hiszpanii.

Jutro zagai Nayiaśnieyszy Cesarz posiedzenia ciała prawodawczego. W mowie Cesarskiey czekaią ważnych wyiaśnień. Dzisieyszy Monitor opisuie iuż obrządek pod czas zagaienia Ciała prawodawczego.

Marszałek Davout, Xżę Auerstadt mieć będzie dowodztwo, oprocz swego korpusu, nad dywizyami Oudinota, St. Hillaire i wszystkiemi woyskami ligi Reńskiey. Wszystkie te woyska razem nosić będą nazwiska woyska Reńskiego.

Po odprawioney d. 19 b. m. wielkiey radzie mieli wszyscy ministrowie honor obiadować u J. C. K. Mci.

Marszałek Lefebvre, Xżę Gdański, który kierować będzie oblężeniami w Hiszpanii, mieć pocześ i będzie pod sobą te same Polskie i Niemieckie woyska, z któremi Gdańska dobył. Park iego artyleryi składa się przeszło z 100 dział wielkich.

Ponieważ cała gwardya Cesarska udała się do Hiszpanii, odbywa zatem odwod w Tuilleries służbe.

Król Karol IV przepędzi zimę w łagodnieyszym klimacie w południowey Francyi, a na wiosnę powroci do Compiegne, który zamek

będzie przez ten czas iak naypięknicy wyporządzony. Portrety wszystkich ministrow, które Cesarz w wielkim stroiu kazał malować, zdobią galeryą tego zamku.

Część zostaiących na wyspie Elbie woysk Francuzkich udaie się także do Hiszpanii.

Z Orientu piszą, iż d. 14 b. m. iedna fregata i 6 przewozowych statkow pod banderą Portugalską zarzuciły w zatoce Quiberonu kotwice. Domyślaią się, że na tych okrętach znaydnie się dywizya będącego w Portugalii Francuzkiego woyska.

Xżę Hussein bey przybył tu z ważnemi listami od Perskiego rządu.

Jenerał Thibaut, który podług Angielskich doniesień, poledz miał w potyczce przy Vimiera, żyie, i podług listow z Roszeli odnowiła mu się tylko rana, którą pod Austerlitz otrzymał.

Pomiędzy powstańcami Hiszpańskiemi znayduie się także kilka tysięcy cyganow. Miesiące Listopad, Grudzień i Styczeń naydogodnieysze są doprowadzenia woyny w Hiszpanii, ponieważ żołnierz nie iest wystawiony na zbyteczne upały, które w innych miesiącach panują.

Onegday udał się J. C. K. Mość, w towarzystwie Cesarzowey i Królowey Hollenderskiey do Louwru, dla obeyrzenia wystawionych obrazow. Znaydowało się tam 33 malarzow. Dawid otrzymał od J. C. K. Mci ozdoby officera legii honorowey, a 4 innych ordery legionistow. Potem udał się J. C. K. M. do sali snycerstwa. Jeden Snycerz otrzymał order legii honorowey, a 37 malarzow i innych artystow medale zachęcenia. J. C. K. M. rozkazał także zakupić następuiące obrazy do Cesarskich pałacow: Cesarz przyozdobia nayodważnieyszego żołnierza z gwardyi Rossyyskiey orłem legii honorowey, ręki Debreta; Cesarz oddaie w Berlinie deputacyi senatu 340 zdobytych pod Jena, &c. chorągwi i szpadę Fryderyka Wielkiego, ręki Berthona; Woyskowy lazaret Francuzow i Rossyanow w refektarzu zakonu Niemieckiego w Warienburgu, ręki Roehn; Widzenie się Cesarzow Napoleona i Alexandra na Niemnie, ręki Roehn; Cesarz odwiedza grobowiec Fryderyka Wielkiego w Berlinie, ręki Camusa; Cesarz przyymuie Królową Pruską w Tylży, ręki Tardieu.

Wczoray Ambassadorowa Neapolitańska, Xżna Monteleone, miała u J. C. K. Mci audyencyą w St. Cloud. Dotychczasowy Hiszpański Ambassador, Xżę Masserano oddał list odwoławczy, a Xżę Frias, iako nowy ambassador list wierzytelny.

Z Nancy d. 21. *Października.*

Od 22 do 28 b. m. przechodzić będzie przez nasze miasto około 15000 piechoty i jazdy z 5go korpusu woyska. Prezydent miasta oznaymuiąc o tem przechodzie, poczynił potrzebne rozporządzenia do przyięcia okazale odważnych żołnierzy tego korpusu, którzy wsławili się w bitwie pod Pułtuskiem, i pomiędzy ktoremi znayduią się sławni z swego męztwa granadyerowie Oudinota.

Z Bruxelli d. 21 *Października.*

D. 17 przybył tu oddział jeńcow Hiszpańskich, rozbroionych w Kopenhadze, którzy onegday rano udali się do miasta Lili, które ma bydź mieyscem ich przebywania. Wszyscy ciekawi byli widzieć tych ludzi rożniących się od nas stroiem i postawą. Kobiety wiezione były na wozach. Oddział ten liczy do 300 ludzi; wszyscy są dobrego wzrostu i barczyści.

Konsul Hiszpański w Antwerpii wezwał wszystkich Hiszpanow, znayduiących się w w departamencie dwoch Netow, aby na mocy Królewskiego rozkazu zebrali się do niego i wykonali przysięgę wierności.

DODATEK
DO № 91
GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 13 Listopada 1808.

Z Kolonii d. 22. Października

Prefekt departamentu Roery rozkazał ogłosić następujący rozkaz dzienny Marszałka Xcia Valmy (Kellermana) pod d. 13 Wrześ nia z Moguncyi:

"Jenerałowie i dowodzcy 5. 25 i 26tey dywizyi woyskowey, wydadzą rozkazy wszystkim stoiącym nad brzegami Renu strażom, aby zatrzymały wszystkich officerow, podofficerow i żołnierzy Hiszpańskich, przebywaiących Ren w celu dostania się do Francyi, chociażby nawet opatrzonemi byli abszytami, &c.

Prefekt dodał do tego rozkazu zalecenie prezydentom mieyscowem, iż wspomnieni w powyższym rozkazie Hiszpanie mogą uyśdź baczności straży woyskowych, zatem, ieżeliby się gdzie który pokazał, aby go kazali schwytać i oddali żandarmom.

Z Medyolanu d. 20. Października.

D. 14 b. m. ogłoszony tu został siodmy konstytucyyny statut dla królestwa Włoskiego. Tyczy on się tytularnego szlachectwa i podobny iest do Francuzkiego w tey mierze statutu. Piętnaście pierwszych artykułow zawieraią w sobie w treści: 1) Ci z elektorow, którzy po 3 razy wciąż byli prezydentami wybiorczych kolegiow, mogą przybrać tytuł Xcia i ten zostawić iednemu z swoich synow przez utworzenie majoratu, czyniącego 200,000 lirow dochodu. 2) Wieley urzędnicy koronni nazywaią się Hrabiami. 3) Pierworodni ich synowie dziedziczą ten tytuł z swoiemi następcami prawem pierworodzeństwa, przez założenie majoratu czyniącego 30,000 lirow dochodu. 4) Wielcy urzędnicy koronni mogą także dla innych swoich synow zapewnić tytuły hrabiow i baronow przez założenie majoratow. 5) Ministrowie, Senatorowie, zatrudnieni publicznemi urzędami radcy stanu i arcybiskupi używaią do życia tytułu hrabi. 6) Tytuł ten spada na starszych synow, a po arcybiskupach na synowcow przez ustanowienie majoratow, czyniących 30,000 lirow dochodu. 7) Ciż mogą także baronaty dla swoich synow ustanowić. 8) Prezydenci wybiorczych po departamentach kolegiow, prezydent i prokurator przy kassacyynym i appelacyynych sądach, biskupi, prezydenci miast Medyolanu, Wenecyi, Bononii, Werony, Brescia, Modeny Reggio, Mantui, Ferrary, Padwy, Udine, Ankony, Macerata, Rawenny, Rimini, Ceseny, Kremony, Nowara, Wincencyi, Bergamo, Faenza i Fori używaią tytułow barona,

to iest prezydenci sądowi i miast po 10 letnim urzędowaniu. Inne członki wybiorczych kolegiow mogą także otrzymać tytuł baronow i ten przez mejorat 15,000 lirow dochodu czyniący w swey familii udziedziczyć. 10 do 15) Wielkokrzyżowi, kommandcrowie i kawalerowie orderu żelazney korony, mogą swoy tytuł przez ustanowienie majoratu 3000 lirow czyniącego dziedzicznym uczynić. Król zachowuie sobie jenerałom, pref ktom, &c. i innym poddanym nadać stosownie do zasługi tytuły podobnego rodzaiu. Wszystkie inne tytuły szlachectwa są zniesione.

Z Bajony d. 19. Października.

D. 8 b. m. Margrabia de la Romana przybył z swoim korpusem woyska na 50 do 60 przewozowych statkach do St. Ander. Woyska wysiadły d. 9 na ląd, d. 10 odprawił nad niemi Margrabia rewiią, a d. 11 i 12 udały się z dywizyą Jenerała Black do Bilbao, skąd cofnął się Jenerał Merlin z swoim korpusem Liczbę woyska powstańcow przy Bilbao podsią 20 do 22,000 ludzi. Zamiarem ich było zayśdź naszemu woysku z tyłu; lecz postąpienie Jenerała Verdier z 9000 ludzi do Durango (6 mil od Bilbao) zniszczyło ich zamysł.

Dnia 20. Października.

Od wczorayszа nie nadeszło nic nowego z Hiszpanii. List z Wittoria pod d. 18 donosi tylko, że powstańcy znaydują się w Orosto i Armorio, o 5 mil od Bilbao. Korpus powstańcow 15,000 ludzi wynoszący stoi z tyłu tego miasta ku Orduna i Balmaseda, dla zapewnienia sobie cofania. Czynione są przygotowania do uderzenia dzielnie na powstańcow.

Z Hamburga d. 31. Października.

Przechod Hiszpanow do Francyi zdaie się iuż bydź ukończony. Rachuią, iż w przeciągu miesiąca przeszło ich przez nasze miasto 7 do 8000 i około 3000 koni. Kilkunastu offiзerow znayduiących się w Alt nie i 400 leżących w lazaretach chorych należą do powyższey liczby.

Z Berlina d. 29. Października.

Onegday w wieczor przybył tu Marszałek Davout, Xżę Auerstädt, z Wrocławia i stanął w domu Francuzkiego rządu.

Z Królewca d. 22. Października.

W. Xżę Jmc Konstanty nie zabawił tu w powrocie z Erfurtu, iak tylko od popołudnia od środy, aż do popołudnia nazaiutrz. Tegoż samego dnia między godziną 5 i 6 w wieczor przybył tu Nayiaśnieyszy Imperator Rossyyski w dobrem zdrowiu. Nayiaśnieyszy Król wyiechał znowu na przeciwko niego, wiechał z nim do miasta i zaraz zaprowadził go do zamku do Królewskiey familii. Wczoray odwiedził niektóre członki familii Królewskiey, a dziś udał się z J. K. Mcią konno dla przypatrzenia się obrotom, które cała tuteysza załoga czyniła i dosyć zdawał się z nich bydź kontent.

Od brzegow Menu 26. Października.

Znayduiące się ieszcze działa w twierdzy Erfurtskiey Petersberg, wywiezione teraz ztamtąd zostały.

Wczoray rano przeszły przez Frankfort konie Marszałka Soult.

Nowa gazeta Hamburska przywodzi w liście z Erfurtu: "O Niemieckich interessach zdaie się, że tu nie było mowy. Względem nierozdanych ieszcze prowincyy Niemieckich nic także nie postanowiono; mowią tylko, że ma bydź zwołany seym ligi."

DONIESIENIA.

Z strony Magistratu C. K. Głownego Miasta Krakowa ninieyszym się podaie do wiadomości, że na dniu 24 Listopada r. b. przed południem o godzinie 9 licytacya na zadzierżawienia Blechow mieyskich w ratuszu odprawiać się będzie, warunki zaś pod czas licytacyi albo u Konsyliarza P. Fiały mogą bydź przeyrzane. W Krakowie d. 24 Październ. 1808.

Gollmayer.

Grofs Sekr.

Przez Juryzdykcyą Dominikalną Wodzisławską, w Cyrkule Krakowskim, Dystrykcie Zarnowieckim wszystkim do powszechney wiadomości podaie się: iż na instancyą starozakonnego Benjamina Wolfa Rosenthal prawem przekonywaiącego dom murowany w miasteczku Wodzisławiu na ulicy Zarnowieckiey pod Nrm 16 stoiący, wraz z wszelkiemi zabudowaniami oraz gorzelnią przy tymże domie znaydniąca się summę zł. ryń. 861 urzędownie oszacowany, prawem przekonanego starozakonnego Majora Raszki własno dziedziczny, przez publiczną licytacyą na satysfakcyą summy 200 dukatow czyli 900 zł. ryń. prowizyi i kosztow prawnych wyrokiem swey Juryzdykcyi d. 8 Lutego 1808 roku zapadłym, a przez Wysoki C. K. Trybunał Krakowski potwierdzonym przysądzoney, więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedanym będzie. Zyczący sobie nabycia tego domu maią się w Juryzdykcyi Dominikalney na termin nach 1szym dnia 24 Listop: r. b. a w czasie braku kupicieli, 2gim dnia 20 Grudnia r. b. 3cim wreszcie terminie z umnieyszeniem nawet ceny szacunku dnia 10 Stycznia 1809 roku zawsze z rana o godzinie 9tey wstawić się i kwotą zadatkową na Vadium zł. ryń. 86 zaopatrzyć. — Protokoł oszacowania tey realności oraz inne kondycye, pod któremi ta sprzedarz nastąpi, w kancelaryi Juryzdykcyi przeyrzeć sobie wolno. — Wreszcie wszyscy wierzyciele prawa i pretensyą iakąkolwiek rzetelną do domu powyżey rzeczonego maiący i roszczący sobie uwiadomiaią się, aby wcześnie z takowemi zgłosili się i one udowodnili, inaczey sami sobie za winę przypiszą, gdy na tych upadną. Tak bowiem prawa i ustawy naywyższe wskazuią. — Dan w Juryzdykcyi Dominikalney Wodzisławskiey d. 15 Października 1808 roku.

Jgnacy Helmann Sędzia.

C. K. kraiowe Gubernium Królestw Galicyi i Lodomeryi ninieyszem obwieszcza: Ponieważ Xiądz Augustyn de Lomkau z Cyrkularnego miasta Złoczowa emigrował, a przebywanie onegoż wcale iest niewiadome, przeto wzywa się stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 179, § I. niniejszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia swoiego oddalenia z tą pogróżką, że po czasu tego upłynieniu, podług przepisu prawa z niem się postąpi. Dan w Lwowie dnia 7 miesiące Października 1808.

C. K. kraiowe Gubernium królestw Galicyi i Lodomeryi niniejszym obwieszcza: ponieważ Dacko Iwaszczuk, Symko Iwaszczuk i Kytyk Doleyczuk, poddani z włości Barytow w Złoczowskim Cyrkule leżącey, emigrowali, a przebywanie onychże zupełnie iest niewiadome, przeto ciż stosownie do Cyrkularza z dnie 15 Czerwca 1798 roku § I. niniejszym Eddyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia swoiego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tym powołuią się zagrożeniem, że po czasu tego upłynieniu, podług przepisu prawa z niemi się postąpi. Dan w Lwowie dnia 24 miesiąca Sierpnia 1808 roku.

Cyrkularz, od C. K. Galicyyskiego Gubernium kraiowego.

Gościniec między stacyami pocztowemi Bielsko i Kenty, za iednę i pół pocztę ogłasza się.

Gościniec między stacyami pocztowemi Bielsko i Kenty, 10380 sążni, czyli 2 1/2 mili i 380 sążni długi, i dla niektórych spadzistych gór, nieiakie wstrzymywanie i mocnieysze zaprzęganie koni pocztowych i pocztowych rekwizytow sprawuiący; iednakowoż dotąd za poiedynczą tylko poczte rachowany, z rzeczonego względu, Naywyższym kamery nadworney dekretem, d. 18 Sierpnia b. r. za iedną i pół pocztę ogłoszonym został. A zatym podług tego ogłoszenia na tymże gościńcu pocztowym, opłata iazdy za prywatne i aerarialne iezdzenia, od pierwszego Listopada 1808 zaczawszy, za iednę i pół poczty odbieraną będzie.

W Lwowie dnia 24 Września 1808.

Christyan Hrabia de Wurmser, Guber. Wiceprezes.

Jozef Baron de Riedheim. Guber. Radca.

Przez Juryzdykcyą Dominikalną Wodzisławską w Cyrkule Krakowskim, dystrykcie Zarnowieckim wszystkim do powszechney wiadomości podaie się: iż na instancyą JPana Kajetana Rzeczniewskiego iako JPana Woyciecha Ciehońskiego prawem przekonywaiącego cessyonaryusza dom murowany w miasteczku Wodzisławiu w ulicy Jędrzeiowskiey narożnie pod Nrm 165 stoiący wraz z wszelkiemi zabudowaniami za summę zł. ryń 616 kr. 30 urzędownie oszacowany przekonanego Jakoba Rayzmana własno dziedziczny, przez publiczną licytacyą na satysfakcyą kwoty zł. pol. 500 w monecie srebrney Courant, prowizyi i wydatkow prawnych wyrokiem swey Juryzdykcyi d. 6 Lutego r. b. zapadłym, a przez Wysoki C. K. Trybunał potwierdzonym, przysądzoney więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedanym będzie. Zyczący sobie nabycia tego domu maią się w Juryzdykcyi Dominikalney na terminach 1szym dnia 29 Listopada, a w czasie braku kupiciela 2gim dnia 22 Grudnia r. b. 3cim wreszcie terminie z umnieyszeniem nawet ceny szacunku dnia 12 Stycznia 1809 zawsze z rana o godzinie 9tey wstawić się i kwotą zadatkową na Vadium zł. ryń. 66 zaopatrzyć. Protokoł oszacowania tey realności, oraz inne kondycye, pod któremi ta sprzedaż nastąpi, w kancellaryi Juryzdykcyi przeyrzeć sobie wolno. — Wreszcie wszyscy wierzyciele prawo i pretensyą iakąkolwiek rzetelną do domu powyżey rzeczonego maiący i roszczący sobie uwiadomiaią się, aby zawcześnie z takowemi zgłosili się i one udowodnili, inaczey sami sobie za winę przypiszą, gdy na tych upadną. Tak bowiem prawa i ustawy naywyższe wskazuią.

Dan w Juryzdykcyi Dominikalney Wodzisławskiey d. 20 Października 1808

Jgnacy Helmann Sędzia.

Z strony C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey nieprzytomnych, i z mieysca pomieszkania nieznaiomych sukcessorow niegdyś Xiędza Macieia Ząbeckiego, to iest Macieia Tydeka, i Łucyą de Tydek Schulzową ninieyszym Edyktem cytuie się, żeby końcem obięcia sukcessyi po rzeczonym Xiędzu Ząbeckim dnia 1go Lipca 1797 roku zmarłym pozostałey, w przeciągu iednego roku i 6 tygodni tym pewniey zgłosili się, ile że w przeciwnym razie postępuiąc podług prawa w §. 625 części II. praw cywilnych sukcessya ta z dziedzicami zgłoszonemi pertraktowana, i tym, którym prawo naywięcey sprzyia, wydana będzie. W Krakowie d. 5 Lipca 1808.

Jozef de Nikorowicz.
Kannamiller.
Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachod.
Jędrzejowicz.

Cyrkularz od C. K. Galicyyskiego Gubernium kraiowego.

Podwyższenie Tranzyto i Essito cła od surowey bawełny i przędzy bawełnianey.

W teraźnieyszych nadzwyczaynych stosunkach handlu, J. C. K. Mość dekretem nadwornym d'to 29 Września b. r. postanowił, aby włożone konsumo cło na wszelkie gatunki bawełny surowey, i bawełnianą przędzę lub motki takowey nieodmienne zostawało — zacząwszy iednak od dnia ninieyszego obwieszczenia, Tranzyto i Essito cło, od każdego centnara surowey bawełny wszelkiego gatunku, i od każdego centnara bawełnianey przędzy farbowaney lub niefarbowaney po 5 ryń. w monecie konwencyonalney stosownie do ulgi w obwieszczonym powszechnie ddto 11 Sierpnia r. t. nadwornym dekrecie ustanowioney opłacane, i od celnych urzędow pobierane bydź ma. Ile zaś przez Tryest przychodząca bawełna ułaskawienia celnego używa, przeto przy ścisłym zachowaniu będących w tey mierze przepisow Tranzyto cło za wprowadzoney przez Tryest bawełny i przędzy od centnara po 2 ryń. 30 kr. w monecie konwencyonalney stanowi się. W Lwowie d. 14 Października 1808.

Chrystyan Hrabia de Wurmser, Guber. Wiceprezes.
Jozef Baron de Riedheim Guber. Radca.

C. K. kraiowe Gubernium królestw Galicyi i Lodomeryi ninieyszym wiadomo czyni: ponieważ kupiec Schaumburg Silbernagel z prowincyonalnego i cyrkularnego miasta Krakowa, roku przeszłego emigrował, a przebywanie onego wcale iest niewiadome; przeto tenże stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798 § I. ninieyszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia swoiego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tą iest wezwany pogróżką, że po czasu tego upłynieniu, podług przepisu prawa z nim się postąpi.

Dan w Lwowie dnia 30 miesiąca Września 1808 roku.